

Iedereen heeft

Voetbaltalent

nummer
68

SAMEN TALENT ONTWIKKELEN

Jong Oranje

Kwartfinale EK bereikt

Wel of niet aanpassen
aan aanpassingen door
tegenpartij?

Coach Erwin van de Looi
grotendeels tevreden

Tactische terugblik op
poulewedstrijden

Roemenië: onvoldoende
gebracht in balbezit

Duitsland: volledig aangepast
aan Jong Oranje

Hongarije: aanvallend
tegenstander kapotgespeeld

Jong Oranje op weg naar kwartfinale EK

Wel of niet aanpassen aan aanpassingen door tegenpartij?

Jong Oranje kwalificeerde zich onder leiding van Erwin van de Looi voor het eerst sinds acht jaar weer voor een EK. Vanwege corona wordt deze eindronde in twee delen afgewerkt. Jong Oranje plaatste zich uiteindelijk als groepswinnaar voor de kwartfinale. We spreken Van de Looi over de drie poulewedstrijden tegen Roemenië, Duitsland en Hongarije. Wat was het plan vooraf en wat gebeurde er daadwerkelijk tijdens de wedstrijd?

Dat was even wennen. Kritiek op de speelwijze en vraagtekens bij de opstelling na de eerste twee poulewedstrijden van Jong Oranje. Het team

kende twee jaar lang een bijna vlekkeloos verlopen kwalificatiereeks en verloor alleen zijn laatste wedstrijd uit in Portugal. Voor het EK waren

(en zijn) de verwachtingen hoog gespannen. Van de Looi gaf vooraf ook aan dat Jong Oranje naar het EK zou gaan om te winnen, hoewel dat in zijn ogen een zeer zware opgave zou zijn. Tegenstanders bestempelden Jong Oranje tot een van de favorieten, blijkbaar onder de indruk van de gespeelde kwalificatiereeks. Na twee EK-wedstrijden in de poule (twee keer 1-1 tegen Roemenië en Duitsland) had Jong Oranje plaatsing voor de kwartfinale niet meer helemaal in eigen hand, maar na de eclatante 6-1 tegen Hongarije plaatste het team van Van de Looi zich wel als groepswinnaar voor de kwartfinale, die op 31 mei tegen Frankrijk zal worden gespeeld.

Erwin van de Looi: 'Zoals altijd had ik ook voorafgaand aan het EK contact met de clubcoaches van de spelers die meegingen. Dan kom je onder meer te spreken over de inzetbaarheid van spelers, omdat we wisten dat er drie wedstrijden in zeven dagen voor de deur stonden. Zo kreeg Brian Brobbey van Ajax bijvoorbeeld

Foto's: KNVB Media

een individueel trainingsschema mee. Ook had ik vooraf contact met Brobbey over zijn rol als supersub, waar hij zich prima in kon vinden. Sterker nog, hij heeft die rol tijdens de wedstrijden en trainingen zeer voorbeeldig opgepakt. Verder was het wel duidelijk dat niet iedere speler direct de eerste wedstrijd kon starten met het oog op de twee wedstrijden daarna. Dan moet je als trainer dus keuzes maken, waarbij ik in de gelukkige omstandigheid ben te kunnen beschikken over een ijzersterke bank. Veel wisselers van de eerste wedstrijd konden moeiteloos invallen of starten in de volgende wedstrijd, ook omdat zij tijdens de kwalificatiereeks al veel minuten hadden gemaakt. De enige speler die zelf met mij een gesprek heeft aangevraagd tijdens het EK, was Deyovaisio Zeefuik omdat hij had gedacht tegen Duitsland te starten. Ik koos toen voor Jordan Teze. Voor de rest zijn er intern geen discussies over de opstelling geweest. Ook niet over de in de media veelbesproken Dani de Wit. Voor ons echt

Eén training

Jong Oranje kende slechts één echte training voorafgaand aan de eerste poulewedstrijd tegen Roemenië. Voor die training hield de technische staf wel lineiesprekingen over de elementen die op tactisch gebied in die ene training naar voren zouden komen.

- Warming-up.
- Positiespel 7:3 in vakken. Na acht passes mag er geopend worden naar het andere vak. Veel energie en beleving.
- 11:11 tactisch, met accent op drukzetten en het opbouwen met de backs laag of hoog.
- Partijvorm 3:3 met keepers.

een 'no topic'. In de EK-kwalificatiereeks was hij met tien doelpunten ook onze topscorer en de topscorer van de hele kwalificatie. Hij had zijn waarde twee jaar lang bewezen bij Jong Oranje en zowel op ons middenveld als in de voorhoede gespeeld.

We hebben een duidelijk plan met zijn allen en binnen dat grotere geheel is er best veel ruimte voor creativiteit van vooral onze aanvallend ingestelde spelers. Maar wel in die volgorde. Je kunt niet voortdurend uit je positie lopen en dan verwachten dat iedereen zich steeds aan jou aanpast. We hebben een basisformatie en van daaruit is er veel mogelijk.

Ook al hebben twee van de drie tegenstanders zich in de poulefase aan ons aangepast, ik verwacht dat Frankrijk dat niet gaat doen in de kwartfinale. Ik vind Frankrijk een zeer sterk team, dat uit zou moeten kunnen gaan van eigen kracht. Denemarken, IJsland en Rusland hebben in de poule vrijwel geen kans gehad tegen de Fransen. Aanvallend speelde Frankrijk drie keer 1:4:3:3 met dynamiek aan hun linkerzijde met een actieve back. Verdedigend was het steevast 1:4:4:2. Ze hebben fysiek sterke spelers in het blok achterin. Wij zullen dus veel tussen de linies willen komen, met voldoende diepte in ons spel. Waar ik natuurlijk wel over moet nadenken zijn de mogelijke plannen die Frankrijk heeft nadat ze ons geanalyseerd hebben. Gaan wij ons nu focussen op het verder optimaliseren van onze eigen, bij de spelers bekende speelwijze, of moeten we er nog iets aan toevoegen? Hier zal ook meespelen wie we uiteindelijk kunnen gaan meenemen. Het Nederlands elftal speelt ook een EK en Frank de Boer heeft natuurlijk eerste keus. Met de spelers die 'overblijven' maken we een zo sterk mogelijk team, waarbij we iedereen in zijn

Eindstand Poule A:

1. Nederland 3-5 (8-3)
2. Duitsland 3-5 (4-1)
3. Roemenië 3-5 (3-2)
4. Hongarije 3-0 (2-11)

Programma knock-outfase:

Maandag 31 mei: kwartfinale tegen Jong Frankrijk
Donderdag 3 juni: halve finales
Zondag 6 juni: finale

kracht proberen te laten komen. Voor de kwartfinale tegen Frankrijk zijn we een week bij elkaar. Dat moet voldoende trainingstijd geven om ons echt goed voor te bereiden zoals het eigenlijk hoort voor een EK. Maandag 24 mei trainen we in de ochtend in Zeist en later die dag vertrekken we naar Oostenrijk, waar we ons trainingskamp opslaan. De eerste dagen richten we ons vooral op de eigen speelwijze en bekijken we de fitheid en vorm van de spelers. Daarna leggen we steeds meer de relatie naar de kansen en bedreigingen van Frankrijk. Vervolgens rijden we twee dagen voor de kwartfinale naar Boedapest. We verblijven dan in hetzelfde hotel dat we kennen van onze poulewedstrijden.'

Op de volgende pagina's bespreken we de drie EK-poulewedstrijden van Jong Oranje. Eerst deelt Erwin van de Looi een deel van de tactische wedstrijdvoorbereiding voor iedere tegenstander, om daarna aan te geven hoe dit onderdeel tijdens de wedstrijd bleek uit te pakken en hoe er eventueel is ingegrepen tijdens de wedstrijd of in de rustbespreking.

Jong Oranje - Jong Roemenië (1-1)

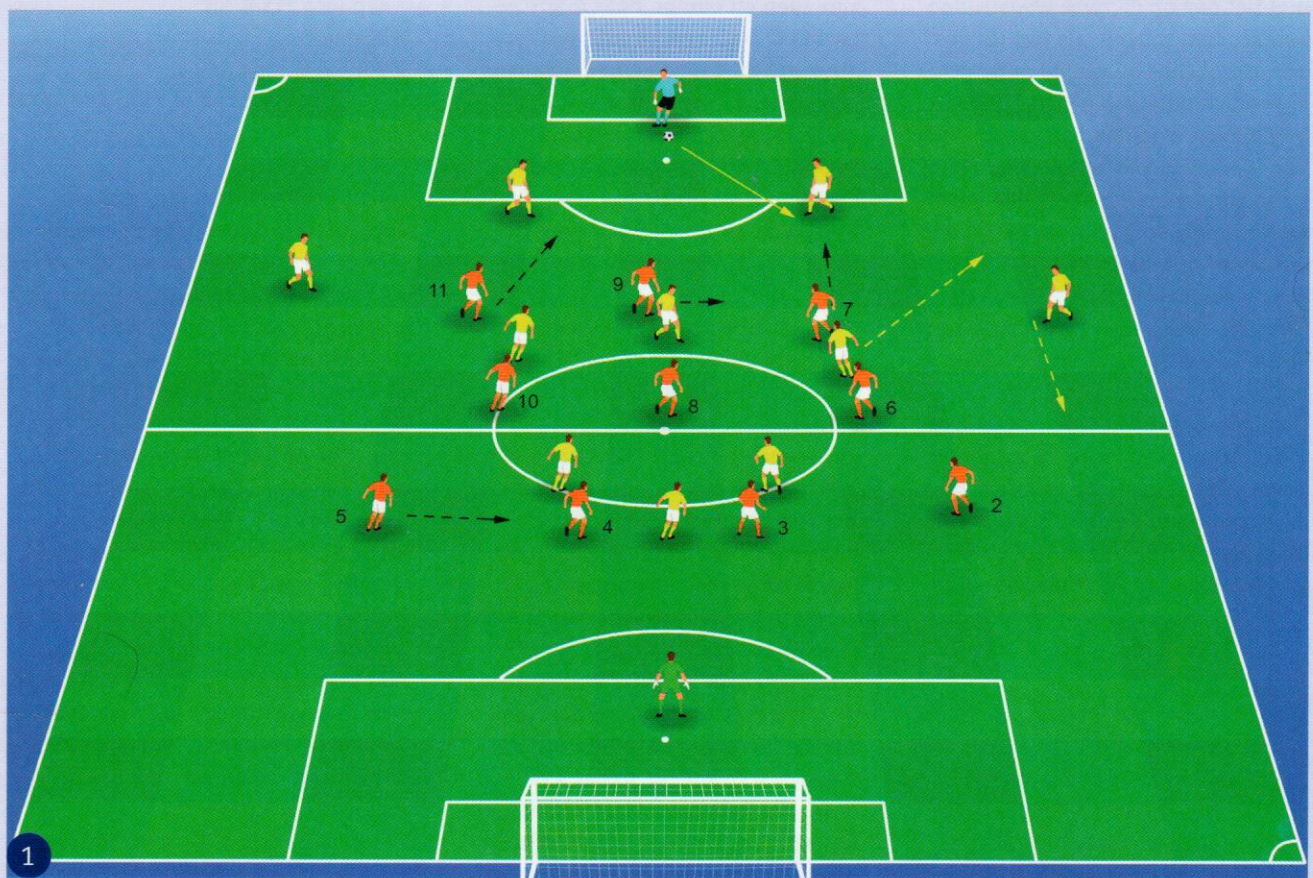
'Onze eerste poulewedstrijd op het EK was tegen Roemenië. We verwachtten hen in een 1:4:3:2:1-formatie (zie tekening, red.), met een lijntje van drie middenvelders voor hun achterhoede, en twee 10'en achter hun spits. We zetten in de diverse voorbesprekingen de volgende zaken over Roemenië opbouwend/aanvallend

(dus Jong Oranje verdedigend) op een rijtje, hetgeen we ook ondersteund hebben door middel van het tonen van videobeelden:

- Buitenste middenvelders willen uitzakken en backs spelen dan dieper.
- Bal bij de back van Roemenië is diepte bij aanvallers.
- Opbouw via de as, dan komen de backs zonder bal.
- Vaardige aanvallers met individuele acties.

Wat moesten wij daar dan verdedigend tegenover zetten:

- Zo snel mogelijk druk vanuit 1:4:3:3.
- Vleugel en één spits zetten druk op centrale verdedigers.
- Andere spits dekt middelste middenvelder van Roemenië af.
- Bal terug naar de keeper van Roemenië, dan druk met aanvaller op de keeper.
- Achterin goed staan om lange bal te bespelen.'

Intuïtie

‘Wij hebben een aantal spelers in de selectie die zeer intuïtief zijn ingesteld. We kunnen allerlei zaken vooraf met hen bespreken, met het complete team, per linie én individueel, maar deze spelers moeten het vooral ervaren op het trainingsveld. En die tijd was er zoals gezegd nauwelijks. Dat is wel een les die we meenemen naar de toekomst: hoe ga je om met intuïtieve spelers als je weet dat je hen vooraf maar mondjesmaat kunt beïnvloeden? Zij zullen dan namelijk op een manier gaan voetballen die dicht bij hun eigen voorkeur en intuïtie ligt (natuurlijk gedrag), maar wat misschien minder in de teamafspraken past. Hoe kun je nu als trainer rekening houden met hun natuurlijke gedrag dat toch zo veel mogelijk is afgestemd op wat je als team wilt? Op welke positie zet je zo’n speler? En welke spelers zet je bij hem in de buurt om hem in zijn kracht te krijgen en het team te ondersteunen? Welke taken of functies kun je beter helemaal niet meegeven en wat eis je juist wél? Zonder alles overboord te gooien, zou je als trainer best je speelwijze of team iets kunnen aanpassen, omdat je nu eenmaal die speler wilt opstellen. Of stel je een andere speler op? En hadden we die dan in de selectie en was hij fit genoeg om te starten? Al die vragen gaven een best complexe puzzel aan ons als technische staf.’

Moment uit de tweede helft. De rechtsback van Hongarije heeft tijdens het opbouwen de bal aangespeeld gekregen van de rechter centrale verdediger. Teun Koopmeiners (oranje omcirkeld) blijft nu korter achter de uitstappende Dani de Wit tijdens het drukzetten.

'Het was te zien dat we vier maanden niet bij elkaar waren geweest en slechts één training in de benen hadden in aanloop naar deze wedstrijd. De verdedigende organisatie stond over het algemeen goed, getuige het weinige gevaar dat de Roemenen op onze helft hebben kunnen stichten. Veel moeizamer ging het opbouwend/aanvallend en dan heb ik het niet zozeer over tacti-

sche keuzes of de basisformaties ten opzichte van elkaar, maar meer over de uitvoering. Vooral als het gaat om de onderlinge afstemming op elkaar. Hoe en waar bieden de spitsen zich aan? Hoe zijn de onderlinge afstanden van onze 10'en als een van hen zich aan de zijlijn aanbiedt? Dit zijn toch belangrijke zaken als het gaat om onze speelwijze: waar komen de ruimtes, hoe bewegen we ten op-

zichte van elkaar en waar kunnen we een overtal creëren?

Terug naar het drukzetten op de helft van de tegenpartij. Tijdens de wedstrijd bleek dat Roemenië grotendeels speelde zoals we dat hadden verwacht. We stonden meestal goed en legden een grote bereidheid en goede intensiteit op het veld. De échte fijne afstemming tijdens het drukzetten kon nog wel beter. Dan hebben we het over de afstanden tussen Teun Koopmeiners en Dani de Wit die te groot werden (zie tekening, red.) waardoor Kluivert of Boadu terug moest uit de spits. Dus als je drukzetten als een kettingreactie ziet, ging het soms om de derde of vierde schakel in de keten die net te ver weg stond. Dan nog leverde het ons verdedigend gezien geen problemen op. Het zat hem vooral in het gebrek aan gevaar op het moment dat we de bal veroverden, hetgeen normaliter ons echte wapen is.

In de rust hebben we dus onder meer aan Koopmeiners (6) aangegeven dat hij de afstanden naar vooral De Wit (10) in de gaten moest houden, zodat we onze spitsen voorin konden houden om beter aanspelbaar te zijn na balverovering.'

Jong Oranje – Jong Duitsland (1-1)

'In de dagen na de wedstrijd tegen Roemenië hebben we het met de spelers veel gehad over onze basisformatie. Hoe beginnen we en hoe reageren we op elkaar? We hebben relatief kort teruggekeken naar Roemenië, maar vooral de blik vooruit op de volgende wedstrijd gericht. We verwachtten Jong Duitsland in 1:4:4:2 met een ruit op het middenveld, omdat we hen dat vaker hadden zien doen tegen sterkere tegenstanders (zie tekening, red.). Als we uitgaan van een ruit binnen 1:4:4:2 of van 1:4:3:3 met de punt naar achteren (wat we Duitsland ook een paar keer hadden zien doen), dan zou je vooral je overtal bij onze aanvallende middenvelders verwachten. In de trainingen voorafgaand aan de wedstrijd tegen Jong Duitsland hebben we ook veel aandacht besteed aan het verdedigen vanuit 1:4:4:2. We konden ook daarbij weer teruggrijpen op de interlandperiode richting Portugal-uit, want toen oefenden we dat ook. Maar laten we voor nu even inzoomen op onze aandachtspunten voor Jong Oranje opbouwend/aanvallend. Op de tekening zie je 4:3 opbouwend in de as en een 2:1-situatie bij zowel onze 6'en als 10'en. Als het opbouwen door de as niet lukt, dan kun je de backs inschakelen. Als we een van onze backs aanspelen, kun je verwachten dat de buitenste middenvelder van Duitsland uitstapt. Dan willen wij een 10 aan de flank krijgen en de andere 10 in de as. Hoe reageert de tegenstander dan? Dek de back door (ruimte latend voor onze spits aan de flank), of gaat de verdedigende middenvelder mee (daarmee mogelijkheden gevend aan onze 10 in de as). En stel dat onze linksback de bal heeft en de rechter middenvelder

van de tegenpartij stapt uit, wat doet dan hun linker middenvelder? Lost hij het ondertal op bij onze 10'en of bij onze 6'en? En die situatie willen wij dan weer moeilijker maken voor de tegenpartij door goed 'uit elkaar' te spelen.

In de besprekingen kwamen onder meer de volgende zaken aan de orde:

Duitsland verdedigend:

- Duitsland wil hoog drukzetten vanuit 1:4:4:2 ruit.
- Twee spitsen naar onze twee centrale verdedigers.
- Buitenste ruit middenvelders naar onze backs.

Vragen:

- Hoe bespeelt Duitsland onze twee controlerende middenvelders?
- Hoe bespeelt Duitsland onze twee 10'en?

Nederland aanvallend:

- Wij beginnen vanuit 1:4:2:2:2 waarbij de backs lager beginnen in de opbouw van achteruit.

- 2:1 maken bij onze controlerende middenvelders.
- 2:1 maken bij onze 10'en.
- Onze spitsen tussen de backs en centrale verdedigers.
- De tegenstander zal reageren op onze formatie. Aan ons om te kijken of we de vrije man of het overtal in de as kunnen krijgen.
- Altijd diepte voorin!
- Als we geen overtal kunnen uitspelen in de as: backs aanspeelbaar!
- Bal bij onze back lager op het veld: een van de 10'en naar de zijlijn.
- Bal bij onze back hoger op het veld:
 - o Uitstappen van de back van de tegenstander.
 - o Spits balkant of 10 balkant in de diepte.
 - o Spits balkant of 10 balkant tussen linies.
 - o Verste 10 diepte.
 - o Verste spits eerst binden van tegenstanders.
 - o Uiteraard kan de bal ook direct naar onze diepgaande back als er ruimte ligt, gevolgd door een lage (teruggetrokken) voorzet.'

Omdat Myron Boadu in de eerste wedstrijd onvoldoende had gepresteerd, besloten we hem te vervangen tegen Jong Duitsland. In dit geval door Dani de Wit naast Justin Kluijvert. We stelden Cody Gakpo en Noa Lang op als twee 10'en en vanwege die keuze zouden wij in 1:4:4:2 verdedigen in plaats van 1:4:3:3 zoals in de eerste wedstrijd tegen Roemenië. Anders zou namelijk Gakpo of Lang verdedigend gezien steeds op ons middenveld moeten komen, waarmee we hen uit hun kracht halen.

Duitsland had zich verrassend genoeg flink aan ons aangepast, vooral om ons het voetballen onmogelijk te maken. Toen we voor de wedstrijd de namenlijst zagen van de Duitsers, hielden we wel al rekening met 1:5:3:2. Voor aanvang van de wedstrijd heb ik deze mogelijkheid kort individueel met Teun Koopmeiners en Dani de Wit besproken, maar niet met de gehele groep. Maar het werd dus Duitsland in 1:5:4:1 met een vierkant op het middenveld (zie tekening, red.). Als dan een van onze 10'en naar de buitenkant ging, kwam er ruimte tussen de linies voor een van onze spitsen. In het begin dekten de drie centrale verdedigers van Duitsland nog niet door en konden we daar dus een vrije man vinden. Al met al maakte Duitsland het ons heel lastig. Ze probeerden uit te lokken dat wij meer risico gingen nemen met hogere back(s) en minder restverdediging. Maar die naïviteit hadden wij gelukkig niet. We hadden de spelers vooraf duidelijk meegegeven dat we weliswaar voor de winst zouden gaan, maar niet ten koste van alles. Het was géén alles-of-nietswedstrijd bij een gelijke tussenstand. Bij een gelijkspel zouden we volop in de strijd zijn, maar bij een nederlaag zou het afgelopen zijn.

In de rust hebben we het onder meer gehad over het drukzetten tegen drie centrale verdedigers, waarbij we hen naar hun linkerkant wilden dwingen. Aanvallend gezien hebben we het (be)spelen van diepte benadrukt. Door ballen achter hun laatste linie te spelen verleg je het 'probleem' naar hun gevarezone met ons drukzetten.

In de tweede helft switchte Duitsland van 1:5:4:1 naar 1:5:3:2 (na onze 0-1), en weer later naar 1:4:4:2 ruit. Hierdoor kregen we iets meer mogelijkheden om de vrije man bij onze 6'en te vinden. Het werd toen een iets meer open wedstrijd, waarop ik eigenlijk vooraf had gehoopt. Duitsland kan ook gewoon goed voetballen, met opkomende backs, veel beweging en

diepgang, maar koos tegen ons voor een aangepaste strategie. Dat is hun goed recht natuurlijk, maar daardoor werd het voor de toeschouwers geen leuke wedstrijd om naar te kijken.'

Pers

'Na afloop van deze wedstrijd wist ik niet wat in Nederland de 'emoties' waren. Over de uitslag, onze opstelling en de afhankelijkheid van de andere wedstrijd in de poule. Daarover had ik me beter moeten laten informeren en voorbereiden voordat ik na afloop voor de camera verscheen voor een eerste reactie.'

Jong Oranje – Jong Hongarije (6-1)

'We hadden verwacht dat Hongarije 1:4:4:2 zou spelen tegen ons, veelal gegroepeerd op eigen helft. Het idee was dan dat wij met onze backs hogerop zouden komen te spelen, met drie 10'en achter onze twee spitsen. Achterin zouden we 3:2 kunnen creëren met onze centrale verdedigers en een controlerende middenvelder.

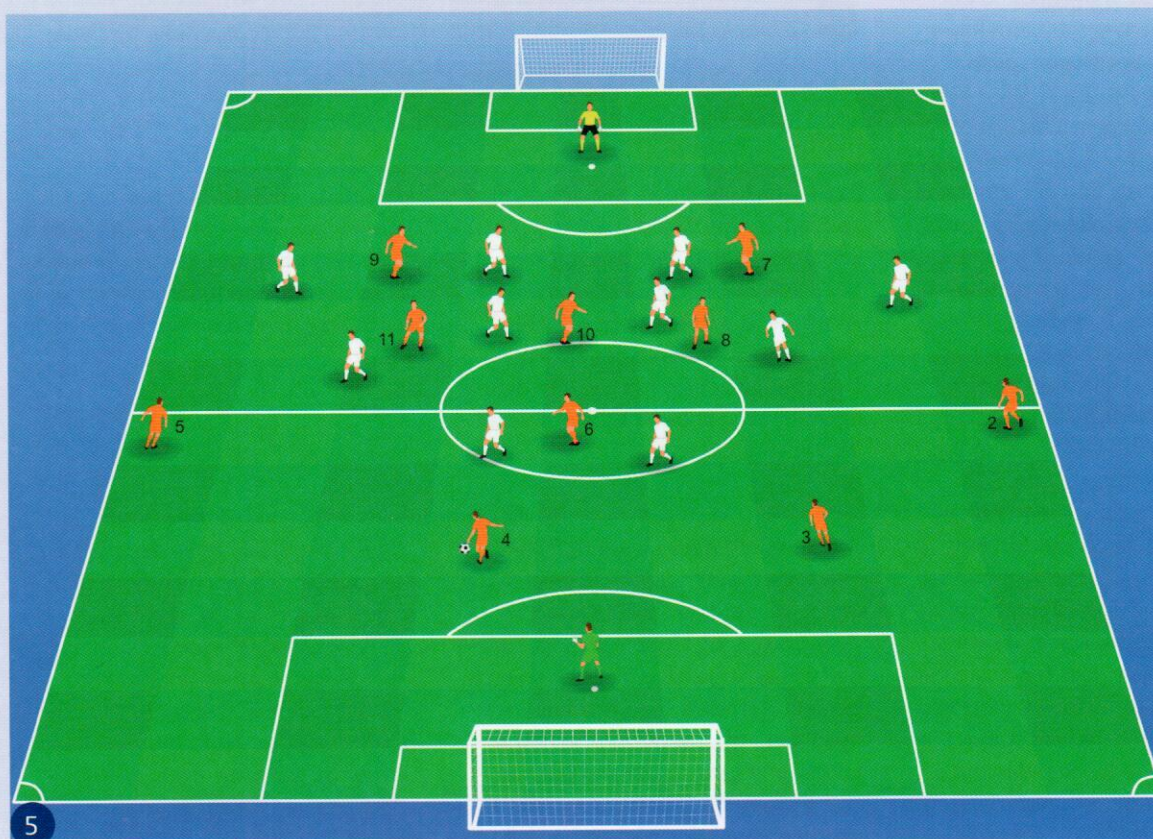
We wisten dat Hongarije opmerkelijk veel doelpunten tegen krijgt in de tweede helft. Onze opdracht was om (dik) te winnen, maar we moesten dus niet direct ongeduldig worden. Het plan was om in de eerste helft goed gas te geven om in de tweede helft echt toe te slaan. Jordan Teze wist al dat hij alleen de eerste helft zou spelen, dus hij kon alles geven in die eerste 45 minuten. Teun

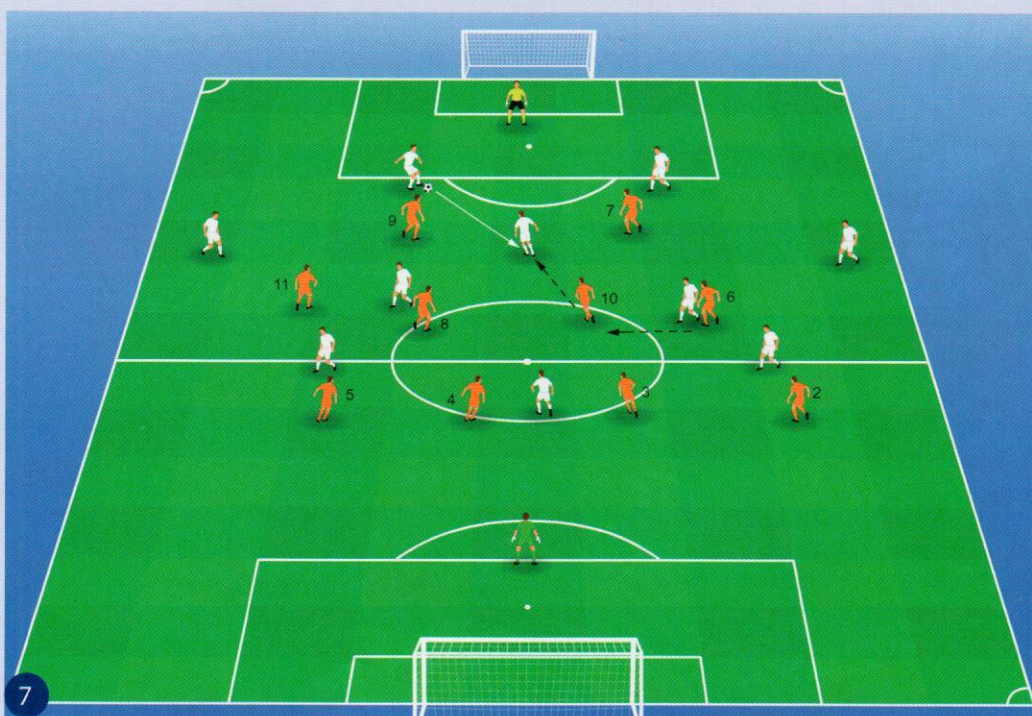
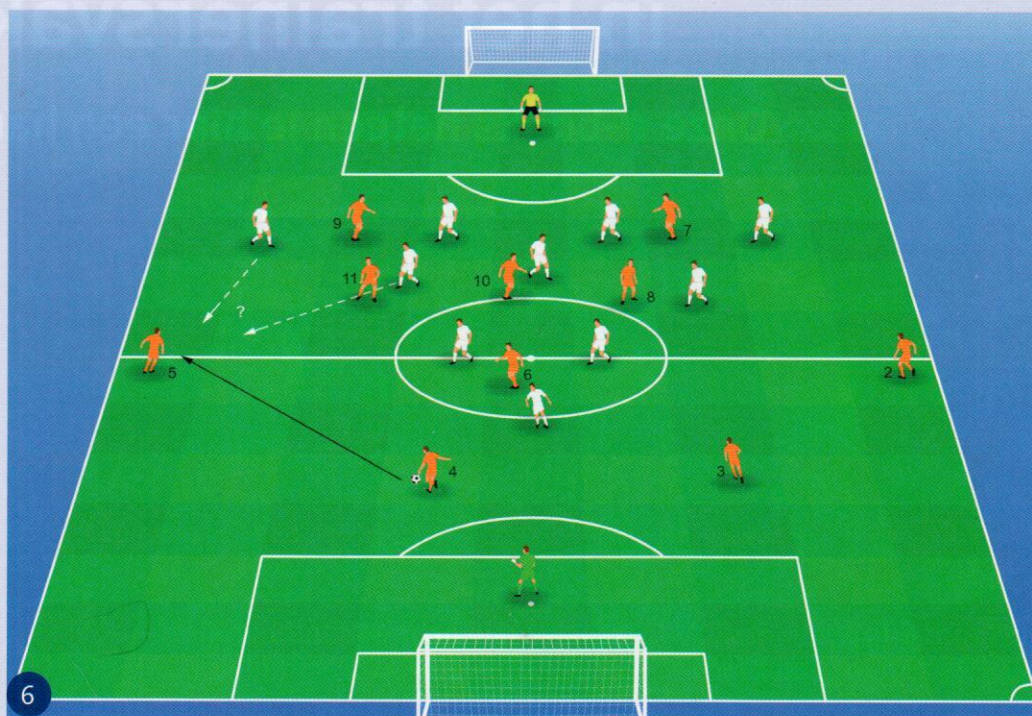
Koopmeiners was deze wedstrijd geschorst. We hadden op zijn positie een verdedigende middenvelder kunnen neerzetten, maar kozen voor een aanvallende middenvelder erbij (Dani de Wit), aan wie we wel vooraf meegaven dat hij iets moest inzakken uit de 10-positie om een overtalsituatie te creëren op de momenten dat dit nodig was.

Aandachtspunten uit de besprekingen bij de teamfunctie aanvallen door Jong Oranje:

- Tegenstander zal compact spelen.
- Snel vanuit de formatie starten.
- Hoog tempo spelen.
- Veel dynamiek aan de zijkanten, opkomende backs, diepgaande 10'en en spitsen.
- Diagonaal achter de verdediging.'

'Hongarije speelde 1:4:3:2:1 en had zich ook aan ons aangepast. Zij kopieerden het plan van Roemenië uit onze eerste wedstrijd. Mede doordat zij over minder kwaliteit beschikten, vormde dit niet een probleem. We startten – behoudens de eerste minuten van de wedstrijd – steeds goed vanuit onze basisformatie, speelden in een hoog tempo. Er zat dynamiek in het spel, tegenstanders werden voortdurend voor keuzes gesteld. Hun drie verdedigende middenvelders moesten steeds kiezen tussen onze drie 10'en én onze twee backs. Eigenlijk was daarvoor bij ons het opstellen van twee 10'en al voldoende geweest. Als een back van ons op of over de middenlijn aan de bal kwam, moesten de Hongaren kiezen: stapte hun back uit, of een verdedigende middenvelder? Hoe dan ook, het gaf ons steeds een overtal en dus vrije spelers tijdens het aanvallen.

In de tweede helft speelde Hongarije 1:4:5:1, met de twee buitenste aanvallers tegen onze backs en een middenveld in de punt naar achteren. Wij wisselden in de rust onze backs en Brian Brobbey kwam in de spits erbij in plaats van Kluivert.

Waar wij hadden afgesproken om te verdedigen in 1:4:4:2 met een vlak middenveld, bepaalde het wedstrijdverloop dat dit 1:4:4:2 in een ruit werd. Dani de Wit (10) stond vaak al zo diep, achter onze spitsen, dat hij als vanzelf ging drukzetten op hun verdedigende middenvelder. Omdat onze middenvelder Abdou Harroui (6) het goed oploste achter De Wit, kon dit tegen deze tegenstander goed. Al ontstonden door het overtal waar Harroui zich in bevond, uiteindelijk wel twee kansjes voor Hongarije. Als De Wit uit het vlakke middenveld stapt, moet een van de twee buitenste middenvelders van ons wel knijpen. Dat gebeurde dan weer niet altijd even goed, ook omdat dit simpelweg niet de kernkwaliteit is van in dit geval Cody Gakpo. Dit

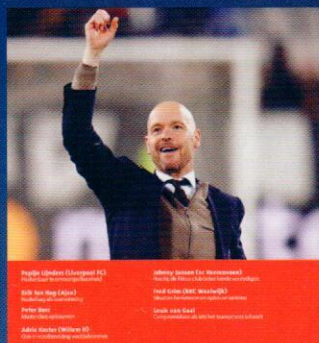
is een voorbeeld dat de individuele invulling door een speler (in dit geval Dani de Wit) dus boven 'het systeem' ging. Natuurlijk is het wel de vraag of dit ook goed zou uitpakken tegen een echt goede tegenstander. Dat is dan aan de spelers in het veld en ons als staf aan de zijlijn om te beoorde-

len, om al dan niet in te grijpen. We hebben dit aspect wel heel nadrukkelijk in de rust besproken en Dani de Wit op het hart gedrukt dat het achter hem wel geregeld moest zijn als hij vanuit het vlakke middenveld uitstapte naar de 10-positie tijdens drukzetten.' ⚽

Wil je jezelf blijven ontwikkelen in het trainersvak?

Onze e-books helpen je hier een handje bij!

Nederlandse trainers op het hoogste niveau

Nederlandse Toptrainers
De werkwijze van toptrainers

Visie op jeugdopleiding

Inspirerende artikelen over het opleiden van talenten

Visie op jeugdopleiding
Het opleiden van talenten

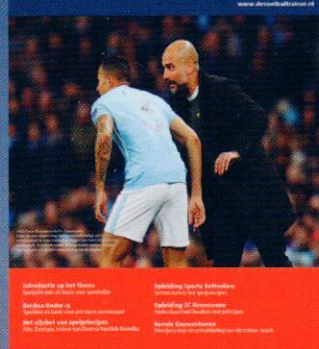
De VoetbalTrainer

Winnaarsmentaliteit

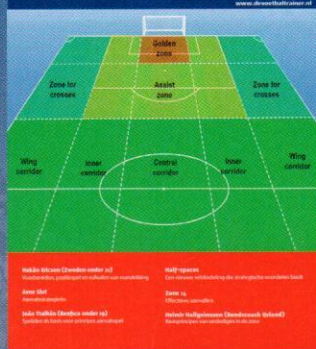
Winnaarsmentaliteit
Wat zijn de eigenschappen?

Spelprincipes

Spelprincipes
Principes als basis voor speelwijze

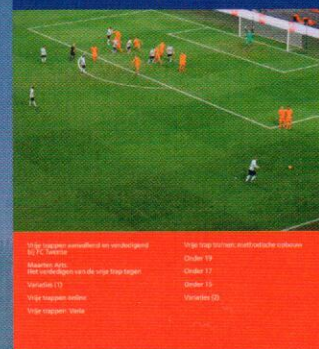
Veldindelingen

Veldindelingen
Als ondersteuning in werkwijze

De Voetbaltrainer

Vrije trap

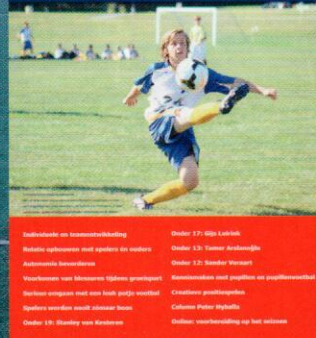
De vrije trap
Aanvallend én verdedigend

Fysieke training en periodisering

Periodisering en fysieke training
Een belangrijke pijler

Vorbereidingsperiode Jeugd

Vorbereidingsperiode Jeugd
Vorbereiding van jeugdteams

Vorbereidingsperiode Senioren

Vorbereidingsperiode Senioren
Vorbereiding voor seniorenteams

Bovenstaande en nog veel meer e-books zijn verkrijgbaar in onze webshop op voetbaltrainer.nl/trainersshop

De VoetbalTrainer